

Regler för systematiskt brandskyddsarbete

Beslutsfattare	Rektor
Ansvarig enhet	Serviceenheten
Beslutsdatum	2026-01-15
Giltighetstid	Aktualitetsgranskas senast 2029
Sammanfattning	Reglerna beskriver hur verksamheter inom Göteborgs universitet ska arbeta med sitt systematiska brandskyddsarbete för att möta gällande lagar och regler inom området brandsäkerhet. Dokumentet ersätter tidigare styrdokument inom området.

Bakgrund och syfte

Göteborgs universitet har ett ansvar för brandskyddet inom universitetets lokaler enligt *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)* vilket i stora drag innebär att universitetet ska arbeta för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Utöver denna lag regleras brandskyddet i universitetets försäkringsvillkor samt i *Arbetsmiljölagen (1977:1160)* med tillhörande föreskrifter.

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) beskrivs i SRVFS 2004:3 *Allmänna råd och kommentarer om systematiskt brandskyddsarbete* och är en metod för att arbeta förebyggande med brandskyddet inom en organisation eller verksamhet. Det innebär att verksamheter inom universitetet systematiskt ska identifiera, bedöma och hantera både tekniska och organisatoriska brandrisker för att minska risken för brand och dess konsekvenser.

För att uppfylla gällande lagkrav ska Göteborgs universitet inom sitt ansvarsområde bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete. Syftet med dessa regler är att fastställa krav och riktlinjer för hur detta arbete ska organiseras, genomföras och följas upp inom universitetet.

Som komplement till dessa regler finns ett antal stöddokument, däribland "*Mall för dokumentation av det systematiska brandskyddsarbetet*" som hjälper till att fånga upp nödvändiga delar för verksamhetens SBA-arbete utifrån gällande lagar och regler. Se hänvisningar till stöddokumenterna i slutet av detta dokument.

Ansvar

Alla verksamheter inom universitetet ansvarar för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete.

Rektor har det övergripande ansvaret för brandsäkerheten vid universitetet. Under rektor följer ansvaret för säkerhet, där brandsäkerhet ingår, i linjeorganisationen genom rektors delegationsordning.

Universitetsdirektören ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete inom gemensamma förvaltningen, likaså har överbibliotekarien ansvar för att det bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete inom universitetsbiblioteket.

Dekan eller motsvarande ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete inom fakulteten.

Prefekt eller motsvarande ansvarar i sin tur för att brandskyddsarbetet inom institution eller motsvarande är ändamålsenligt inrättat, uppfyller gällande lagstiftning och att universitetets regler inom området efterlevs.

Vidare är respektive chef ansvarig för det systematiska brandskyddsarbetet inom sin verksamhet. I detta dokument används begreppet "ansvarig chef" när det gäller den chef som per delegation har säkerhetsansvaret utifrån rektors delegationsordning.

Inom gemensamma lokaler eller driftställen som berör fler än en verksamhet ska ansvar för brandskyddsarbetet samordnas, klargöras och dokumenteras mellan ansvariga chefer för de berörda verksamheterna. Samordning mellan angränsande verksamheter kring risker, så som risken för brand, är ett krav enligt arbetsmiljölagstiftningen.

Ansvaret för brandskyddet mellan fastighetsägare och universitetet ska regleras i hyresavtal, vilket vanligen görs i en så kallad *gränsdragningslista för brandskyddsåtgärder*.

När universitetet upplåter lokaler till annan aktör och inte går via fastighetsenheten ska ansvaret för brandskyddet redogöras i ett *nyttjanderättsavtal* eller motsvarande. Den som upplåter lokalen ansvarar för att ett nyttjanderättsavtal kommer till stånd.

Det åligger var och en att hålla sig informerad om gällande riktlinjer och regler kring brand och utrymning samt att aktivt bidra till att förebygga brand på sin arbetsplats.

Den som agerar så att universitetet bryter gällande försäkringsvillkor kan bli ersättningsskyldiga i händelse av brand eller annan skada.

Organisation

För att uppnå ett välfungerande systematiskt brandskyddsarbete är det viktigt att arbetet med brandskyddsfrågorna sker genom hela linjen och att det finns en bestämd brandskyddsorganisation där en tydlig ansvars- och uppgiftsfördelning mellan de olika rollerna ska ingå. Läs mer under rubriken "Ansvar".

Lokal brandskyddssamordnare

Till stöd i det systematiska brandskyddsarbetet kan ansvarig chef utse lokala brandskyddssamordnare som får till uppdrag att utföra delar i det systematiska brandskyddsarbetet.

Ansvarig chef ska tillse att lokala brandskyddssamordnaren erhåller de kunskaper, befogenheter och resurser som behövs för att denne ska kunna fullgöra sina uppgifter. Uppdraget ska dokumenteras i enlighet med vad som framgår i dokumentet "Mall för tilldelning av uppdrag för lokal brandskyddssamordnare".

Stöd

Sektionen för säkerhet vid gemensamma förvaltningen har som uppdrag att tillhandahålla både strategiskt och verksamhetsnära stöd för att stärka universitetets brandsäkerhetsarbete.

Risikanalys

Det systematiska brandskyddsarbetet ska anpassas till den verksamhet som bedrivs, dess brandrisker, organisation samt förutsättningar i övrigt. Därför ska grunden i verksamhetens systematiska brandskyddsarbete utgöras av en riskanalys för att identifiera risker kopplade till brand.

Risikanalysen ska utföras av ansvarig chef för verksamheten med eventuellt stöd av den lokala brandskyddssamordnaren. Riskanalysen ska följas upp årligen och vid behov, exempelvis vid verksamhetsförändringar eller incidenter kopplade till brand.

En enkel mall för riskanalys finns i dokumentet "Mall för dokumentation av det systematiska brandskyddsarbetet".

Utbildning och övning

Att säkerställa möjligheterna till säker utrymning och agerande vid brand är en grundläggande del i brandsäkerhetsarbetet. Respektive verksamhet ska inom ramen för sitt systematiska brandskyddsarbete tillse att utbildning och övning planeras och genomförs inom rekommenderade intervall.

Plan för utbildning och övning samt genomförda utbildningar ska dokumenteras.

Brandrisker, organisation samt lokala förutsättningar ska styra vilka utbildningar och vilket intervall som krävs men minst ska nedan utbildningar genomföras.

Utbildning

Grundläggande brandskyddsutbildning

Varje anställd ska genomgå grundläggande brandskyddsutbildning minst vart femte år eller oftare vid behov, därtill inneha erforderlig kunskap i verksamhetens systematiska brandskyddsarbete och handlingsplan vid brand och utrymning. Nyanställda ska i möjligaste mån gå utbildning inom sex månader efter att de påbörjat sin anställning.

Utbildning för Lokala brandskyddssamordnare

Lokala brandskyddssamordnare ska minst vart tredje år, eller oftare vid behov, gå utbildning för lokala brandskyddssamordnare.

Utbildningar anordnas centralt, löpande under året.

Övning

Utrymningsövningar ska genomföras årligen för att säkerställa att anställda, studenter och andra personer inom universitetets lokaler kan utrymma byggnader vid akuta händelser och brand.

Stöd åt personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga vid utrymning ska planeras och övas.

Övning ska genomföras enligt följande:

- **Utrymningsövning – enkel**
Övning i mindre skala där fokus ligger på att gå igenom lokal handlingsplan vid brand och utrymning samt lokalernas förutsättningar.
- **Utrymningsövning – fullskalig**
Övning i större skala där brandlarmet aktiveras och utrymning sker av byggnaden.

Inom en treårsperiod ska minst en av utrymningsövningarna utgöras av Utrymningsövning – fullskalig.

Ansvarig chef med eventuellt stöd av lokal brandskyddssamordnare tillser att övningarna sker med rekommenderat intervall eller oftare vid behov.

Läs mer i dokumentet "Vägledning – utrymningsövning".

Rutiner och regler

Vilka rutiner som behövs och vilka regler som ska gälla beror på brandrisker, organisation samt lokala förutsättningar. Respektive verksamhet ansvarar för att lämpliga rutiner och regler upprättas, för att aktuella regler inom brandskyddsområdet följs, och att nödvändig information om detsamma når alla inom verksamheten.

I bilaga 1 redovisas de regler som gäller vid specifika situationer och vid nyttjande av specifik utrustning.

Ansvaret att rutiner och regler efterlevs är ansvarig chefs och allas och envars.

Rutin vid brand och utrymning

En lokalt anpassad rutin vid brand och utrymning ska finnas hos samtliga verksamheter inom universitetet, likaså rutin för hur medarbetare, studenter och besökare informeras om brandsäkerhet och rutinen för utrymning i den aktuella verksamheten.

För mer information se dokumentet "Vägledning – utrymningsorganisation".

Drift och underhåll

Ansvaret för drift och underhåll av tekniska eller byggnadstekniska installationer som rör brandskyddet ska framgå av hyresavtalet mellan universitetet och fastighetsägaren. Den part som enligt avtal ansvarar för den tekniska eller byggnadstekniska installationen ska tillse att erforderliga drift- och underhållsrutiner finns.

I de fall det finns verksamhetsanknuten utrustning eller andra installationer som medför förhöjd brandrisk ska det finnas drift- och underhållsrutiner som säkerställer att erforderlig service och kontroll genomförs.

Ansvarig chef med eventuellt stöd av lokal brandskyddssamordnare tillser att nödvändiga rutiner för drift och underhåll tas fram.

Kontroll och uppföljning

Vid regelbunden kontroll kan risker eller avvikelser i brandskyddet identifieras och åtgärdas. Uppföljning ger möjlighet att utvärdera om de nuvarande brandskyddsåtgärderna är effektiva och om det finns behov av förbättringar eller justeringar.

Löpande

Det åligger samtliga medarbetare att uppmärksamma, rapportera och om möjligt åtgärda upptäckta brister i brandskyddet.

Upptäckta brister ska åtgärdas snarast. Vid allvarliga eller omfattande brister ska ansvarig chef informeras omgående och en åtgärdsplan tas fram.

Kvartal

Verksamheten ska regelbundet genomföra dokumenterade egenkontroller av det tekniska och organisatoriska brandskyddet, inom universitetet kallar vi dessa för brandronder. Genom regelbundna brandronder kan brister i brandskyddet tidigt identifieras och åtgärdas. Antalet brandronder per år beror på verksamhetens risker och förutsättningar, dock ska minst fyra ronder genomföras per år.

Årligen

Hela det systematiska brandskyddsarbetet ska följas upp och revideras årligen av respektive verksamhet. Det systematiska brandskyddsarbetet ska även ses över vid behov, exempelvis vid verksamhetsförändringar eller incidenter kopplade till brand.

Rektor ansvarar för att uppföljning sker på universitetsnivå, dekan ansvarar för att uppföljning sker på fakultetsnivå eller motsvarande och prefekt ansvarar för att årlig uppföljning sker på Institutionsnivå eller motsvarande.

Ansvarig chef med eventuellt stöd av lokal brandskyddssamordnare tillser att nödvändiga kontroller sker och följs upp på verksamhetsnivå enligt rekommenderat intervall.

Läs mer i dokumentet "Vägledning – egenkontroll brandskydd (brandrond)".

Incident- och avvikelshantering

Samtlig personal ansvarar för att rapportera eventuella incidenter kopplade till brand i universitetets incidenthanteringssystem och påtala dem för sin närmaste chef och sitt/sina lokala brandskyddssamordnare. Ansvarig chef ska sedan hantera avvikelserna och vidta nödvändiga åtgärder.

Vid brandincidenter och tillbud ska verksamhetens rutiner och handlingsplaner kring brand ses över och vid behov revideras.

Tillsyn

Enligt *Lag om skydd mot olyckor* (LSO) ska kommuner genomföra tillsyn av det systematiska brandskyddsarbetet. Tillsyn är ett sätt att kontrollera att lagen med tillhörande föreskrifter efterlevs och att brandskyddet håller en skälig nivå. Tillsynen kan omfatta såväl granskning av dokumentation som tillsynsbesök i berörd verksamhet. Det är den kommunala räddningstjänsten som bestämmer när, var och hur en tillsyn ska genomföras.

Dokumentation

Det systematiska brandskyddsarbetet ska dokumenteras. Informationen ska finnas lättillgänglig för alla inom respektive verksamhet. Dokumentationen ska på begäran kunna visas upp för Räddningstjänsten vid tillsyn. Innehållet i dokumentationen kan variera då den styrs av bland annat verksamhetens typ, omfattning och risker.

Ansvarig chef med eventuellt stöd av lokal brandskyddssamordnare tillser att dokumentationen av det systematiska brandskyddsarbetet tas fram och revideras enligt rekommenderat intervall.

Som stöd för dokumentationen finns "Mall för dokumentation av det systematiska brandskyddsarbetet".

Sammanställning av aktuella stöddokument

På [medarbetaportalens sidor om systematiskt brandskyddsarbete](#) finns följande stöddokument publicerade,

- Mall för dokumentation av det systematiska brandskyddsarbetet
- Mall för tilldelning av uppdrag för lokal brandskyddssamordnare
- Vägledning – utrymningsorganisation
- Vägledning – utrymningsövning
- Vägledning – egenkontroll brandskydd (brandrond)

Bilagor

Bilaga 1 – Följande gäller vid specifika situationer och vid nyttjande av specifik utrustning

Bilaga 1

Följande gäller vid specifika situationer och vid nyttjande av specifik utrustning

Elektrisk utrustning

Driftinstruktioner ska alltid följas vid hantering och laddning av elektrisk utrustning. Laddning ska i bästa möjliga mån ske under uppsikt. Beakta placering/underlag vid laddning samt tillåten belastning på aktuellt eluttag. Ej fast installerad elektrisk utrustning så som vattenkokare och kaffebryggare ska placeras i kök, personalrum eller liknande och där ska de anslutas till eluttag med fast installerad timer.

Fest, evenemang eller liknande

Vid fest och evenemang har arrangören huvudansvaret för brandskyddet. Riskbedömning ska alltid göras inför evenemang.

Rökmaskin eller likvärdigt ska användas restriktivt i universitetets lokaler och endast med tillstånd från fastighetsägare och dekan eller motsvarande. Tillståndet ska dokumenteras, vara riskbedömt och tidsbegränsat.

Checklista för säkerhetsplanering inför evenemang

Levande ljus

Levande ljus får endast användas i gemensamma lokaler som fikarum eller motsvarande under uppsikt och med största försiktighet. Brandlarm som aktiveras på grund av oförsiktighet debiteras aktuell verksamhet.

Fyrverkeripjäser, pyroteknik, marschaller eller motsvarande får inte användas i eller i anslutning till universitetets lokaler.

Tillfälliga uppvärmningsanordningar och belysningar/strålkastare

Det ska finnas en person utsedd som ansvarar för att utrustningen stängs av efter användande samt att utrustningen inte placeras nära brännbart, lättantändligt material eller lämnas utan tillsyn.

Uppställning av containers eller motsvarande

Öppen container med brännbart material eller liknande får inte ställas upp närmare än sex meter från husfasad. Undantag från denna regel kan lämnas av Räddningstjänsten. För stängda containrar finns inget krav på avstånd (tänk på att containern behöver vara försedd med både lock och lås för att räknas som stängd, saknas lås räknas den som öppen). Oavsett typ av container är det viktigt att den inte står i vägen för räddningsfordon, den får alltså inte placeras på räddningsväg eller brandväg.

Heta arbeten på tillfällig arbetsplats

Vid arbeten med verktyg som kan skapa värme, gnistor eller öppen låga på tillfällig arbetsplats ska regelverket för heta arbeten följas. Det är ett försäkringsvillkor och om universitetet är beställare eller utförare av arbetet är det beställaren som är ansvarig för att reglerna för heta arbeten följs. Det innebär att det ska finnas en skriftlig delegation för tillståndsansvaret till den som innehar rollen som tillståndsansvarig i en heta arbeten-organisation enligt SBF 506:1.

Övernattning

Universitetets lokaler är inte ämnade för övernattning. Vid en eventuell brand kan inte Räddningstjänsten förutsätta att lokalerna nyttjas för övernattning. Detta innebär att Räddningstjänstens primära insatser i huvudsak inriktas mot brandbegränsande åtgärder. Övernattning är därför generellt förbjudet i universitetets lokaler.